

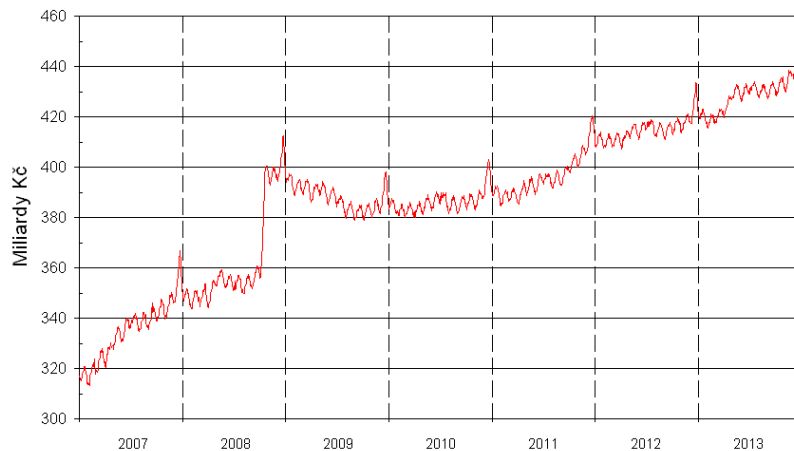
Padělané a pozměněné bankovky a mince zadržené na území České republiky v roce 2013

doc. Ing. Lubomír Lízal, Ph.D.
člen bankovní rady ČNB

- **Počet padělků** zadržovaných v ČR v roce 2013 klesl
- Naprostá **většina** padělků CZK byla vytvořena na reprodukčních zařízeních inkoustového nebo tonerového typu
- Pokud budou lidé věnovat penězům při jejich přebírání dostatečnou **pozornost**, měli by padělky poznat
- Návod na **kontrolu ochranných prvků** bankovek nabízí ČNB např. v mobilní aplikaci České peníze, v interaktivních vzdělávacích hrách, na svých webových stránkách nebo v informačních letácích

- **Hodnota oběživa** k 31.12. 2013: 441,8 mld. Kč
- **Maximální hodnota v oběhu:** 452,6 mld. Kč (20.12. 2012)

Vývoj výše oběživa od 1.1.2007 do 31.12.2013

Nejčastější nominál v oběhu:

- bankovka 1 000 Kč (12 ks/osoba)
- mince 1 Kč (cca 45 ks/osoba)

- V oběhu 11,8 mil. kusů neplatných bankovek 50 Kč
  - výměna zdarma v ČNB (do 31. 3. 2017)
- V oběhu 5,2 mil. kusů neplatných bankovek 20 Kč
  - výměna zdarma v ČNB (do 31. 8. 2014)

- České bankovky a mince jsou v mezinárodním srovnání velmi **bezpečné** a výzkum, vývoj a aplikace ochranných prvků patří ke světové špičce
- Bankovku vezměte do prstů:
  - bankovkový papír je specifický na omak
  - bankovka není hladká, na lící straně by měl být hmatem citelný hlubotisk

- Bankovku prohlédněte proti světlu:

- zkontrolujte vodoznak (1)
- zkontrolujte soutiskovou značku (2)
- zkontrolujte mikrotext na ochranném proužku (3)

- Bankovku sklopte:

- v ornamentu na rameni portrétu (4) je skrytý obrazec s nominální hodnotou
- u nejnovějších vzorů 500 – 5 000 Kč ochranný proužek mění barvu

Ukázka napodobení vodoznaku a ochranného proužku

Pravá bankovka

Padělaná bankovka

- 2013: na území ČR **zadrženo 2 045 kusů** padělaných a pozměněných českých bankovek a mincí

- Zadrženo v oběhu: 1 942 kusů
- Zadrženo policií: 103 kusů

- Dohromady i s padělkami cizích měn **zadrženo 3 130 kusů** padělaných a pozměněných bankovek a mincí

- Zadrženo v oběhu: 2 789 kusů
- Zadrženo policií: 341 kusů

Zadrženo	2012	2013
Padělky CZK	3 586	2 045
v oběhu	2 741	1 942
policií	845	103
Padělky celkem	4 514	3 130
v oběhu	3 596	2 789
policií	918	341

- **Počet zadržených padělků klesl**, v oběhu se však stále mohou vyskytovat, a proto by lidé při přebírání bankovek měli nadále věnovat pozornost jejich ochranným prvkům

Z **celkem 2 045 kusů** padělaných a pozměněných českých bankovek a mincí:

- 1 985 kusů padělaných bankovek
- 37 kusů padělaných mincí
- 23 kusů pozměněných bankovek a mincí

Bankovky

- Při 375,9 mil. kusů bankovek v oběhu připadá **1 padělek na 189 370 kusů bankovek v oběhu**
- Hodnota padělaných bankovek CZK: 1,887 mil. Kč
- Nejčastěji padělané nominály jsou 1 000 Kč a 500 Kč
  - 40,30 % zadržovaných padělků 1 000 Kč (800 ks) v roce 2013
  - 28,97 % zadržovaných padělků 500 Kč (575 ks) v roce 2013

Počty padělků – inovované vzory

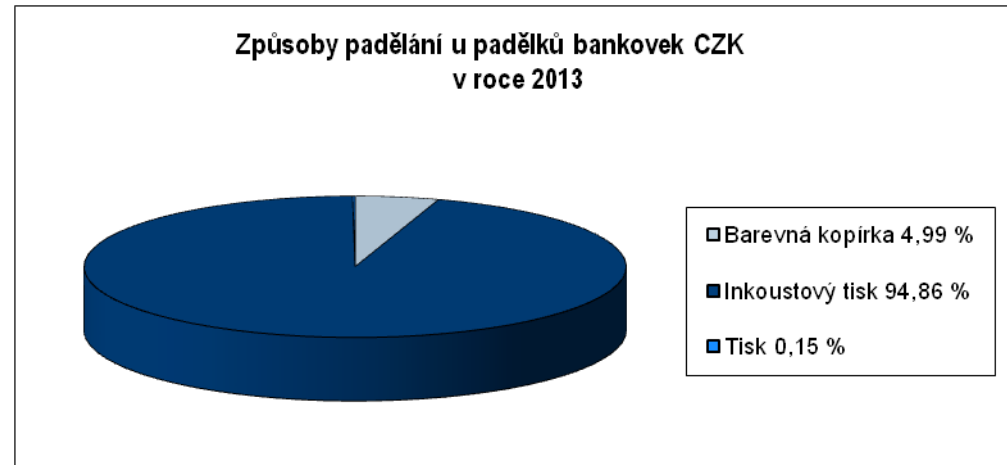
500 Kč	Počet ks	1 000 Kč	Počet ks	2 000 Kč	Počet ks	5 000 Kč	Počet ks
vzor 1995, 1997	510	vzor 1996	746	vzor 1996, 1999	127	vzor 1999	34
vzor 2009	65	vzor 2008	54	vzor 2007	160	vzor 2009	1
celkem	575	celkem	800	celkem	287	celkem	35

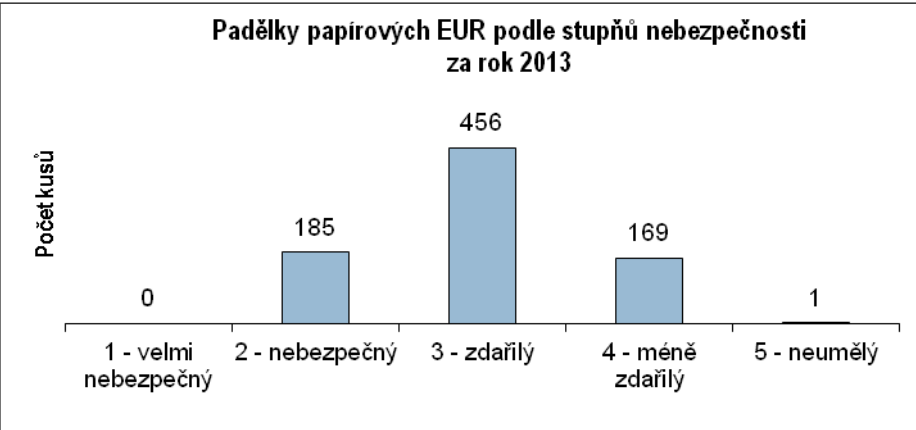

V pětistupňové škále nebezpečnosti je většina padělků českých bankovek hodnocena **4. stupněm** (méně zdařilé - bez napodobení ochranných prvků, případně s nekvalitním napodobením některých z nich)

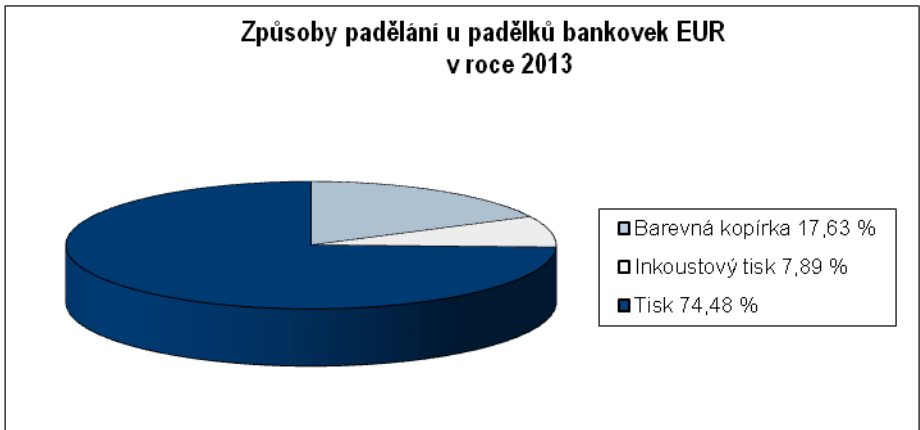
Naprostá většina padělků se dlouhodobě tiskne na inkoustových tiskárnách

V porovnání s padělky českých bankovek je většina **padělků bankovek EUR** zachycených v ČR hodnocena ve 3. stupni nebezpečnosti (zdařilé)

V porovnání s padělky českých bankovek u bankovek EUR zadržovaných v ČR v roce 2013 převažoval klasický tisk z plochy (ofset)

Nejvíce padělků českých bankovek bylo zadrženo tradičně v **Praze (992 kusů)**
Následují města na Moravě a v Čechách
(Brno 204 ks, Ostrava 160 ks, České Budějovice 68 ks)

Zadržení většího množství padělků CZK v roce 2013

- Říjen a listopad: PČR Krakovská, celkem 62 ks 2 000 CZK/ vzor 2007
- Květen: PČR Pardubického kraje – celkem 31 ks padělků 100, 500, 1000 a 2000 CZK

Mince

- Počet zadržených padělaných českých mincí se snížil
  - 2012: zadrženo 113 ks mincí CZK
  - 2013: zadrženo 37 ks mincí CZK
- Nejčastěji padělané mince 1 a 20 CZK
- Většinou jde o tzv. **technické padělky** – používány do automatů

V roce 2013 bylo na území České republiky zadrženo **1 085 kusů** padělaných a pozměněných bankovek a mincí **zahraničních měn**

Euro

- Padělků EUR bylo zadrženo celkem **900 kusů**, z toho 811 kusů bankovek a 89 kusů mincí
  - nejčastěji padělky 50 EUR (214 kusů), 500 EUR (179 kusů)
- V celé Evropské unii bylo v roce 2013 zadrženo něco přes 719 000 kusů padělků bankovek a téměř 178 000 padělků mincí
  - Převážná většina padělků pochází ze zemí eurozóny

USD

- Padělků USD bylo zadrženo celkem **103 kusů**
  - Převažovaly padělky hodnoty 100 USD (96 kusů)

Každý jednotlivec má právo odmítnout přijetí bankovky či mince, u které se domnívá, že jde o padělek (s výjimkou osob, které mají povinnost podezřelé peníze zadržet)

- Podezřelé peníze není možné dále použít k placení – takové jednání je trestné
  - Podezřelou bankovku nebo minci odnese na Policii ČR a informujte o vašem podezření
- Bankovka nebo mince bude **předána České národní bance**, která ji prozkoumá a určí její pravost
  - Pokud se ukáže, že bankovka nebo mince je pravá, bude vrácena původnímu majiteli
  - Půjde-li o padělek, bude zadržena bez náhrady, za padělky nelze poskytnout náhradu

Běžně poškozenou bankovku nebo minci **musí k výměně přijmout každá pobočka obchodní banky provádějící pokladní operace nebo pobočka České národní banky** a bezplatně ji vyměnit (v souladu se zákonem č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí)

- U některých druhů poškození peněz může být **obtížné určit jejich pravost a platnost**
- Převážnou většinu neúmyslných poškození pravých a platných českých peněz **ČNB nahradí**
- Pro **nárok na výměnu** poškozených bankovek nebo mincí je klíčový druh poškození
  - Běžně poškozené peníze se **vyměňují na počkání**
  - Nestandardně poškozené peníze budou na přepážce bank zadrženy a předány České národní bance, která poškození **posoudí a rozhodne o poskytnutí náhrady**

ČNB v oblasti padělaných bankovek **vzdělává a informuje** veřejnost

- Aplikace České peníze pro mobilní zařízení:
  - Dostupná pro mobilní zařízení s operačním systémem iOS (Apple), Android a pro tablety s OS Windows 8
- 20 let ČNB a české měny
  - webové stránky www.chranimekorunu.cz
- Kniha „České bankovky a mince 1993–2012“ Leopolda Surgy
- Aplikace České bankovky a České mince na webu ČNB
- Brožury o bankovkách a ochranných prvcích ke stažení na webu ČNB
- Lentikulární kartička 1 000 Kč s ukázkou ochranných prvků

www.cnb.cz

Lubomír Lízal

člen bankovní rady ČNB